

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Ishaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljke (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Naše stališče k položaju.

Zelo značilno je, da je nemško časopisje z veliko slastjo objavilo novico, da so se pogajanja med narodno stranko in kmečko zvezo zaradi volitev v deželni zbor — razbila. Pripomnimo, da nam o tem razbitju pogajanj do danes še sicer ni nič znano, vendar pa že danes opozarjamo, da je Nemec oni, ki pričakuje za sebe največjo korist, če se sporazumljenje ne doseže.

Socijaldemokratski kandidati za volitve v deželni zbor so deloma že znani. Kandidat za okrajna glavarstva Brežice, Celje in Slovenji gradec, znani Siter iz Trbovelj, nikakor ni za socijaldemokratsko stranko neprimeren kandidat. V ti skupini pa imamo tudi industrijske kraje s tesno organiziranim delavstvom, ki bode nastopilo pri volitvah kakor en mož. Če mariborska gospoda hoče narodno stranko z zbadanjem zadnjih dnij pripraviti, da bi se volitev v ti skupini strogo vzdržala in če bode kmečka zveza poleg Sitarja imela opraviti še s kakim kandidatom nemškutarjev, utegne doživeti v negotovem položaju volilstva v ti skupini pri volitvah presenečenje! Za okrajna glavarstva Maribor, Ptuj in Ljutomer socijalistična stranka sicer še ni postavila kandidata. Ali ga še morebiti nima? Mi prav dobro vemo, da ga ima in sicer moža, ki je slovenskonaroden socijalni demokrat in bode s svojimi osebnimi zmožnostmi pridobil mnogo slovenskih volilcev, dočim mu bodo organizirani delavci mariborske okolice in drugod samoobsebi umevno sledili. Da v slučaju ožje volitve „Štajerčeva“ stranka, ki je izkazala v mariborskem okraju zadnjič znatne tisoče, ne bode volila klerikalca ampak socijalista, je tudi več nego verjetno. Če v ti sili ne pride narodna stranka slovenskemu klerikalnemu kandidatu na pomoč, utegne tudi tu bojevitost kmečke zveze povzročiti pravo nesrečo za slovensko stvar.

V mariborski, celjski, ptujski in slovenjegraški mestni skupini se nahajajo zelo znatne slovenske manjšine. Velikanskega pomena bi bilo, če bi se to resnično razmerje slovenskih nasproti nemškemu volilcem tudi v teh pomembnih mestih in trgih pri volitvah pokazalo. Da to delo čaka narodno stranko, ne da bi ji prinašalo vidne uspehe, je naravno. Jasno je pa tudi, da narodna stranka te naloge ne bode mogla rešiti vzorno, ako bode zapletena s kmečko zvezo v 13 volilnih okrajih v volilno borbo. Škoda bi imel od tega le celokupni slovenski narod.

V slučaju volilne borbe slovenskih strank bode nadalje pri kandidaturah odločevala v veliki meri popularnost, priljubljenost kandidatov. Najpopularnejši ljudje pa niso zmiraj najznačajnejši in najpametnejši. Najboljši možje končno tudi niso vselej pripravljeni izpostaviti se razburjenju in stroškom volilnih bitk. Če se torej dogovor slovenskih strank ne doseže, dobimo gotovo najpopularnejše kandidate, o katerih pa ne vemo, ali bodo najsposobnejši. Če pa izmed postavljenih popularnih kandidatov slučajno na obeh straneh prodrejo najmanj sposobni, izobraženci pa obojestransko propadejo, je kakovost izvoljencev splošno gotovo še dvomljivejša. In posledice za slovenski narod? Vsakdo, ki ima še neizsušene možgane, posledice vidi. Toda recimo, da so volitve za vse stranke kolikor toliko uspešno končane, kako bode se doseglo naenkrat v Gradcu med izvoljenci ono složno delovanje, brez kterega so slovenski poslanci v deželnem zboru v Gradcu prazne ničle nasproti veliki nemški večini? V

državnem zboru je trajalo čez eno leto po volilnem boju, da se začneta oba slovenska kluba vsaj v narodnih zadevah zblíževati. Če bode v štajerskem deželnem zboru stvar trajala jednako dolgo, potem pa adijo slovenski napredek na Sp. Štajerskem.

Če se končno bavimo s slučajem, katerega ima v mislih g. dr. Korošec v nedavno razposlanih lastnoročno podpisanih pismih na zaupnike svoje stranke, namreč s slučajem „zmage kmečke zveze na celi črti“, vprašamo stranko, kaj bi imela od te sicer še nezagotovljene zmage? Zupanja naprednih krogov, ki so na Spodnjem Štajerskem brez dvoma velik činitelj v družbi, v gospodarstvu in v politiki, bi taka zmaga manj izobraženih nad cvetom naroda ne imela za posledico. Ljudsko zastopstvo brez opore v politično mislečih slojih prebivalstva — je pa slabotno zastopstvo.

Morebiti bodo klerikalni politiki tudi ta izvajanja imenovali „beračenje“ narodne stranke za kompromis. Vse te in jednake žalitve pa niso sposobne ovreči pravilnosti našega stališča, katero nam je narekovala le skrb za bodočnost štajerskega slovenstva. Še je čas. Ni res, da poštenemu dogovoru nasprotuje kak že sklenjeni dogovor z izven strank stoječimi politiki. Tudi je očitno neprav, videti v stvarni sodbi o klerikalni politiki in klerikalnih poslancih kako oviro za dogovor, ker si isto četudi ne v stvarni in zmerni obliki v polni meri dovoljuje tudi klerikalno časopisje nasproti nam.

Ni nas sram zahtevati vkljub preračunanim žalitvam iz nasprotne strani to, kar smetajo vsi trezni politiki vseh strank kot našemu narodu najkoristnejše glede volitev v deželni zbor, namreč pošten dogovor vseh slovenskih političnih struk na Spodnjem Štajerskem. Nam se še ne mudi z volilnimi bojnimi oklici in napadi. Mi vstrajamo odločno pri delu za obrambo slovenstva na Štajerskem, katero nam posebno vелеva nevarno postretni narodni položaj nasproti nemštvu. Zahrbtne napadi klerikalstva na naše najnesebičnejše delavce uprizorjeni v tem trenutku se bodo sami bridko maščevali nad povzročitelji. Ljudstvo bode spoznalo, baš čim mirnejši ostanemo vkljub napadom lastnih rojakov, tembolj naše rodoljubne nad strankino korist vzvišene namene. Mi se bomo znali živeti častno v vsak položaj in bomo se v vsakem položaju v prvi vrsti uredili po narodnih potrebah. Začasno pa — čakamo.

Slovinci! Ustvarite pogoje za ustanovitev dnevnika! Pošiljajte izjave naročnikov „Narodni založbi v Celju“.

Iz političnega sveta.

Peking, 14. nov. — Kitajski cesar ni umrl, kakor pravi prvotno poročilo, v noči od 10. na 11. t. m., ampak danes popoldne.

Petrograd, 14. nov. Predsednik ruske dume Homjakov je odstopil vsled raznih žalostnih političnih dejanj ruske vlade. V današnji seji dume pa je bi. z 316 proti 36 glasovom zopet ivoljen predsednikom.

Cetinje, 14. nov. Čuje se, da je italijanski general Ricciotti Garibaldi semkaj brzojavno sporočil, da daje v slučaju vojne z Avstrijo Črni Gori 20.000 prostovoljcev na razpolago.

Belgrad, 14. novembra. Poročila neka terih časopisov, da želi Srbija stopiti v direktna pogajanja z Avstro-Ogrsko, niso resnična. Pač pa je minister zunanjih del baron Aehrenthal povabil na tožadevni razgovor srbskega poslanika na Dunaju Simića, ki se pa vabilu ni odzval.

Dunaj, 14. nov. Bienertova pogajanja za sestavitev parlamentarnega ministerstva (t. j. ministerstva, ki bi sestajalo iz članov državnega zbora) so se danes končno razbila in sicer ob trmoglavosti Nemcev, ki niso hoteli ničesar slišati o ustanovitvi češkega vseučilišča v Brnu. Bienert sestavi uradniško ministerstvo, ki ostane do Božiča ali do novega leta. Imelo bo rešiti samo proračunski provizorij in zakonsko predlogo o aneksiji Bosne in Hercegovine.

Dunaj, 14. nov. Dan sklicanja državnega zbora še ni končno določen. Najbrž se skliče na 20. ali 24. novembra.

Peking, 15. nov. Umrla je danes tukaj kitajska carica-mati.

Ham (Westfalsko), 16. nov. Pri velikanski nesreči v tukajšnjem rudniku v rovu Radbod, je bilo zasutih nad 400 rudarjev. Nad 370 jih je mrtvih, ker se rešilna dela vsled požarja niso mogla vršiti. Mnogo ponesrečenih je baje — kakor prihajajo poročila — tudi slovenskih delavcev.

Rim, 16. nov. Danes je obhajal papež svoj mašniški jubilej.

Dunaj, 16. nov. Uradniško ministerstvo pod predsedstvom barona Bienerttha je sledeče sestavljeno: Bienertth, predsednik, fml. pl. Georgi, domobranstvo, baron Haerdtl, notranje zadeve, baron Jorkasch-Koch, finance, dr. Mataja, trgovina, dr. Robert vitez Holzknecht pl. Hort, pravosodje, Jožef vitez pl. Kanera, nauk in bogočastje, Jožef Pop, poljedelstvo, dr. Maks grof Wickenburg, javna dela, Zdenko pl. Forster, železnice, dr. Zašek, češki minister rojak, dr. Schreiner, nemški in dr. Abrahamowicz poljski minister rojak. So 3 Čehi, 2 Poljaki in 8 Nemcev.

Dunaj, 17. nov. Poroča se, da je cesar že potrdil sklepe delegacije glede ureditve častniških plač in glede zvišanja dohodkov vojaškega moštva.

Zader, 17. nov. Dalmatinski deželni zbor bo sklican v drugi polovici decembra.

Dunaj, 17. nov. Poroča se, da se državni zbor gotovo skliče na 26. t. m.

Dunaj, 17. nov. Vojno ministerstvo je izdalo komuniké, v katerem zanika vesti o kaki mobilizaciji. Pač pa potrjuje, da se je pri 15. armadnem voju (korn) povišalo moštvo pri vsaki stotnici za 36 mož, to pa baje vsled zahteve prebivalstva na jugu zaradi večje varnosti pred raznimi ustaškimi četami, ki se vedno pojavljajo ob mejah. Poveljnik tega voja je bosenski deželni šef Winzor.

Štajerske novice.

Deželnozborske volitve. Klerikalci po svojih listih trosijo vest, da je narodna stranka sklenila kompromis s prvaki. Izvrševalni odbor narodne stranke izjavlja, da je ta govorica popolnoma neutemeljena.

Gledališka predstava „Martin Krpan“ 22. t. m. ob 7. uri zvečer v „Narodnem domu“ v Celju nepreklicno.

Tajništvo narodne stranke. Izvrševalni odbor narodne stranke je izprevidel, da potrebuje naša organizacija moža, ki bode se izključno bavil z organizacijo stranke, agitacijo za strankino časopisje in narodni sklad. Poveril se je ta posel dosedanjemu souredniku „Domovine“ g. Janku Lesničarju, ki nastopi svoj važen posel tajnika narodne stranke s 1. decembrom t. l.

Izzivanja preziramo. „Slovenski Gospodar“ nas hoče zopet zaplesti v osebni časniški boj. Zato je popolnoma neutemeljeno napadel dr. Kukovca in dr. Štikerja zaradi nekih sodnih obravnav, kjer sta popolnoma v soglasju s splošno prakso slovenskih odvetnikov izjemoma nemški govorila. Stvar je obširno pojasnjena za one, ki so poštenju pristopni, v „Domovini“. V ostalem se držimo gesla, katero je zastopnik mariborskih pristašev izrekel na glavnem zboru nar. stranke, da se taki iz trte izviti in na brezplodno pričkanje naperjeni napadi — prezirajo. Boja za pravice slovenskega jezika nas ne bodo učili razni Korošci in Benkoviči, ki delajo vloge na okrajna glavarstva — nemške!

Ptujski „Štajerc“ se je z vso bojevitostjo vrgel v boj za spodnještajerske nemškutarje. Ker jim je vsled slov. zavednosti začelo postajati jasno, da bodo kmalu drug za drugim morali pobrati svoje culice in iti v blaženi rajh, kamor s tako ljubeznijo škilijo, zato so milo naprosili „Štajerca“, naj jim vendar pomaga. In ta, seveda popolnoma odvisen od milosti nemškutarjev, jim mora biti kajpada na uslugo in igra zdaj njihovega — „advokata“. Z vso besnostjo bruha ogenj in žveplo na prvake, kakor zdaj splošno imenuje Slovence, in laže in laže. Dokazati hoče svetu neumnost, da ima kmet od bojkota nemških trgovcev škodo, češ da ne more prodati svojih pridelkov. To neumnost dokazuje zdaj že v par številkah — pa zastoni! Krave se smejejo logiki velikega nemškega politika Linhart, slovenski kmetje pa s svojo zavednostjo pri nakupovanju potrebščin dokazujejo molče Linhartovo lažnivost. Le naprej, gospodine bivši anarhist in socialista, zdaj mogočni nemški politik Linhart. Tako najlepše kopljete grob neznačajni nemškutariji!

Celjska nemška hranilnica ali šparkasa, ki ima svoje prostore v velikem poslopju pred železnično postajo, vedno bolj nazaduje. Meseca oktobra t. l. so hranilne vloge tega zavoda zopet padle za 169.736 K 95 h. Ta mesec se je namreč v celem vzdignilo pri tej hranilnici 353.214 kron 25 vin., vložilo pa samo 183.477 K 30 vin. Od 1. januarja do 1. oktobra 1908 pa so padle hranilne vloge tega zavoda, kakor smo že enkrat poročali, za ogromno vsoto 554.752 K 22 h. — Vsega skupaj je torej izgubila celjska nemška šparkasa v prvih 10. mesecih tekočega leta na hranilnih vlogah 738.229 K 52 h, ali: skoraj en milijon kron. Leta 1907. pa tudi skoraj en milijon kron, namreč: 809.533 K 22 h.

Izvrševalni odbor narodne stranke ni bil „Sl. Gospodarju“ po volji, češ, ker so izvoljeni v njega 3 nadučitelji, je tudi že dovolj jasno izraženo, komu v korist bo delovala narodna stranka. (Da je v odboru tudi 9 kmečkih članov, to je list zamolčal.) — Poglejmo si pa, kakšen izvrševalni odbor ima „Slov. ljudska stranka“, t. j. „slovenska“ duhovniška stranka na Kranjskem, s katero so prijatelji „Sl. G.“ politično najtesneje zvezani. Celih 6 duhovnikov in 9 posvetnjakov, med katerimi sta cela 2 kmeta. Komu v korist dela torej ta kranjska stranka, ki proglašja, da ji je blagor kmečkega ljudstva najbolj pri srcu?

Resen opomin celjskim Slovencem in Slovenkam! Na sramoto celjskim Slovencem moramo izjaviti, da se priprosto ljudstvo splošno veliko strožje drži narodne discipline glede gospodar. boja nego pa celjsko Slovenstvo. Tako pojmuje „narodnost“, da jo delate vedno odvisno od gotovih pogojev? Bodite prepričani vsi tisti „tudi-Slovenci“, da zdajno bojkotno gibanje ne bo zaspalo. Nasproti ljudem pa, ki bodo o tem velikem gibanju s posmehovanjem govorili in šli preko njega svojo pot, se bo organiziral najbrezobzirnejši družabni bojkot. Bomo videli, ali bomo spravili v naše vrste disciplino ali ne!

Ta strah, ta strašni strah... „Celjsko pevsko društvo“ je dalo na lepake, s katerimi vabi k predstavi „Martin Krpan-a“, tiskati tudi imena vseh tistih trgovcev in obrtnikov, ki se Slovencem v Celju in okolici priporočajo. Gospodje na celjskem magistratu so se tako ustrašili, da so

dali te lepake konfiscirati po vseh javnih in tudi zasebnih lokalih po policiji. Ta je res lepa! Sedaj ne bomo smeli niti več priporočati svojih ljudi. Potemtakem naši trgovci tudi inserirati ne bodo več smeli po slovenskih listih?!

4300 kron plačuje erar najemnine za prostore nove davkarije v Celju. Nobeden slovenski obrtnik ni dobil pri stavbi niti najmanjšega dela — sedaj bo pa tudi slovenski denar dober za kritje tako visoke najemnine! Seveda — celjsko mesto mora krpiti svoje raztrgane kase!

Vozovi slovenskih trgovcev z dežele se še vedno ustavljajo pred raznimi nemškimi veletrgovinami v Celju. Postali bomo brezobzirni in povedali ljudstvu, kdo ruši narodno disciplino!

Martin Krpan bo vkljub temu, da mu je celjski magistrat s pomočjo svoje slavne policije zaplenil lepake, v nedeljo 22. t. m. ob 7. uri zvečer krotil velikana Bradvsa na odru celjskega slovenskega gledališča v Narodnem domu. Da pripe ta krepki slovenski junak k nam vkljub vsem zaprekam, nam daje tem več povoda biti prepričani, da bo v nedeljo slovensko gledališče zasedeno do zadnjega kotička!

Umrli je 12. t. m. Krištof Kosem, posestnik v Ternovi, p. Gomilsko, zvest izvršujoč član celjske narodne godbe. Bodi mu zemljica lahka.

Nemški naskok na posojilnico v Šoštanj. Tamošnji tovarnar, bivši deželni poslanec Ivan Vošnjak, je prišel v konkurz. Ker je tudi tamošnja posojilnica pri stvari precej prizadeta, so Nemci — in z njimi v zvezi tudi slovenski klerikalci — sedaj z vso silo naskočili ta zavod. Obširno bomo poročali o stvari, ko bo definitivno urejena. Sedaj se vrše preiskave.

Zaradi škrlatice se je zatvoril dne 17. t. m. otroški vrtec v Gaberjih pri Celju.

Pristopajte k narodni založbi Koliko je še na Spodnjem Štajerskem gmotno dobro stoječih narodnjakov, ki lepo ob strani stoje in se nočejo spomniti te velevažne kulturne zadruge. Naj jim bo v vzgled, ki jih morda vzdrami, priprost kmečki fant iz Zgornje Savinske doline, ki nam piše med drugim: „Meni ne miruje sedaj vest in mi tudi ne bo, dokler ne bom član tega zavoda, kajti vsak narodnjak bi naj žrtvoval po svojih močeh za svoj narod in njegove pravice. Naznanili ste, da ob novem letu najbrže začne izhajati dnevnik. To bo velikanske važnosti za nas spodnještajerske Slovence, pa po mojem mnenju naj bi še izhajal tudi tednik, sedajni „Narodni List“ (to bo itak! Op. uredn.), kajti mi nižji in manj premožni stanovi ne moremo biti naročniki na dnevnik, moramo kar s tednikom zadovoljni biti kakor je sedajni priljubljeni „Narodni List“. — Tako piše navdušen priprost kmečki človek — a naše razumnštvo?

Okrajni odbor narodne stranke za Polzele-Braslovče-Gomilsko-Rečica na Paki ima v nedeljo 22. t. m. ob 3. uri pop. v gostilni Vrankovič svoj občni zbor z dnevnim redom: 1. Volitev novega odbora. 2. Ustanovitev bojkotnih odborov. 3. Slučajnosti. Somišljeniki-naprednjaki, ki vam je mar napredek našega milega naroda, pridite!

Nemškonacionalni kričač. Odstopivši in zopet nastopivši celjski podžupan, jecljajoči zdravnik dr. Jesenko, se je pri zadnjem volilnem shodu poslanca Marckhla izkazal vrednega podžupana mesta, kjer poulično barabstvo najbujnejše cvete. Smešil je dr. Ploja, češ, ali je že pozabil, da je bil v Ptujju tepen. Tak nastop podžupana avtonomnega mesta je sramota. In potem naj se še čudimo, če poulična mladina tak migljaj razume in šipe razbija in kakor besna vsakogar četudi lastnega rojaka (baron Lenk!) brez vzroka do smrti pretepe! Celjski trgovci in obrtniki, taki politiki, kakor je dr. Jesenko, naravnost izzivajo h gospodarskemu boju Slovencev zoper Vas!

Potovalna učitelja Ciril-Metodove družbe sta postala absolvirani filozof Ivan Prekoršek za Štajersko in Koroško s sedežem v Celju in časnikar Ante Beg za ostale slovenske dežele s sedežem v Ljubljani.

Celje. Umrli je dne 14. t. m. v noči mesar Anton Seutschnig, star 46 let.

Iz sodnijske službe. Namestnikom državnega pravdnika v Celju je imenovan adjunkt dr. Friderik Bračič. Mož je vkljub svojemu slovenskemu imenu kajpada hud Nemec. Upamo, da se bo znal brzdati.

Dvojna mera. Kadarkoli slovenski časopisi grajajo napake pri celjski mestni hranilnici, je naš državni pravdnik kar v zraku in vidi v spisih pregreške hujškanja k naskoku na hranilnico. Če pa „Deutsche Wacht“ nesramno bega slovensko ljudstvo zoper slovenske denarne za-

vode, je državni pravdnik slep. Zadnjo soboto je ta list nesramno lagal o poneverjenjih v šoštanski posojilnici in hujškal ljudstvo k naskoku na posojilnico, rekoč, da bodo kmetje kaj izgubili. Državnemu pravdniku je prav dobro znano, da je to nesramna hudobija, pa ni zaplenil hujšajoče novice. Poskrbeli bomo, da bode se taka dvojna mera v državnem zboru pojasnila. Pri vsem tem se še pa govori, da bi dr. Bayer ali pa zagrizeni nemški nacionallec Kotzian postal predsednik celjske okrožne sodnije! Taki zagrizenci naj bi bili voditelji pravosodstva v okraju, ki je skoro izključno slovenski! — Slovenski poslanci pozor!

Šolsko vprašanje v Leitersbergu pri Mariboru je stopilo v nov položaj, ker se nemškutarjem vzlic goljufiji ni posrečilo ponemčiti sedajno šolo, so zato v krajnem šolskem svetu leiterberško-karčevinskem — kakor se še le sedaj poroča! — sklenili dne 18. okt., ustanoviti trirazredno nemško ljudsko šolo z nemškim učnim jezikom in samostojnim vodstvom. Vidi se, da nemškutarskim mogotcem v tej občini (med njimi je tudi sin nekdanjega gimnazijskega profesorja za slovenščino dr. Majciger!) ni za učne uspehe v šole, ampak za ponemčenje slovenske dece. Med glavnimi pospešitelji tega ponemčevanja je vino-tržec Pessl, od katerega slovenski krčmarji še vedno kupujejo prav drago vina!

Slovenski krčmarji, posebno nekateri v savinski dolini, še vedno kupujejo vina od raznih židovskih in zagrizeno-nemških veletržcev. Opozarjamo, da bomo tudi tozadevno začeli postajati brezobzirni! Zakaj pa pridelujejo naši slovenski vinogradniki toliko in tako izbornega vina? Mar zato, da slovenski krčmarji točijo pančana nemška vina, naši vinogradniki pa prodajajo svoja izvrstna vina izven dežele?

Obsojeno obrekovanje. Nemci so zoper priče septemberskih dogodkov uprizorili tako gonjo, da bi človek skoro dvomil, da se to godi v pravni državi. Najošabnejši nemškonacionalni celjski poštni uradnik Vincenc Winkler je dal celo svoj podpis k ovadbi zoper pričo Ivana Vrečko, češ, da mu je ukradel za 150 K oročja. Včeraj je bil Winkler zaradi tega obrekovanja obsojen na 50 K globe ali 5 dni zapora in v povrnitev kazenskih stroškov.

K deželnozborskimi volitvam. Dne 15. t. m. so Nemci v Mariboru nastavili za mestni volilni okraj Slov. Gradec — Slov. Bistrica — Marenberk — Muta — Vuzenica — Konjice — Šoštanj — Sv. Lovrenc nad Mariborom kandidata v osebi marnberškega župana Langerja. Dozdajnemu poslancu v tej skupini Lenkoti se je izrekla zahvala. Ali so dali Lenkoti na ta način lepo slovo ali pa so ga rezervirali za eden mandat v celjski mestni skupini?

Telefonična zveza Celja na zunaj se je razširila na celo vrsto večjih in manjših gnezd na Zgor. in Srednjem Štajerskem. Čudimo se, da do danes še ni nič čuti o razširjenju te zveze tudi za razne spodnještajerske kraje Ptuj — Ormož — Središče — Ljutomer — Brežice — Šmarje — Mozirje — Šoštanj — Slovenjgradec itd. Saj bi jo vendar krvavo potrebovali!

Trbovlje. Danes 19. t. m. se vrši pri nas prvo posvetovanje zaradi ustanovitve telovadnega društva „Sokol“, ki se ustanovi v najkrajšem času. — Občinska javna ljudska knjižnica se otvori v najkrajšem času. — Danes se obenem preosnuje tukajšnji krajevni odbor narodne stranke.

Dr. A. Bračič drž. pravdnika namestnik. To najnovejše imenovanje Nemca pri drž. pravdništvu v Celju je izraz, da se hoče pri nas v c. k. uradih še naprej ponemčevati brez konca in kraja. Celo državno pravdnništvo v Celju je sestavljeno iz zagrizenih Nemcev. Baš državna pravdnišтва so pa ona naprava, ki je v Celju zmiraj enostranska. In to moramo trpeti v skoro izključno slovenskem celjskem okraju!

Urnava Sotle bode vendar ščasoma prišla v tek. Stroški so proračunjeni na 1.700.000 K. Načrt je že izdelal štajerski deželni odbor. V zgornjem teku bode treba le poglobiti strugo; stroški za to so proračunjeni na 50 tisoč kron. Polovica zgoraj omenjene vsote odpade na Hrvasko, polovica na Štajersko. Želeti je sedaj samo, da se dela pravilno začnejo, in ne tako kakor pri Pesnici!

Tako? „Jaz sem najprej trgovec, potem Slovenec“, tako se je baje izrazil neki slovenski trgovec. Ni čuda, če naši ljudje potem tudi pravijo: „Jaz sem v prvi vrsti konzument, potem šele Slovenec.“ Taki nazori morajo izginiti.

Umrla je v Gaberjih pri Celju danes 19. t. m. gospa M. Plevčak, soproga narodnega mesarja in krčmarja g. Fr. Plevčaka.

Žetale. Dne 15. t. m. smo ustanovili pri nas kmetijsko in bralno društvo. Udeležba pri zborovanju je bila mnogobrojna. Prisostvoval je predsednik zveze narodnih društev g. A. Pesek. — Predsednikom je izvoljen g. naduč. M. Sotošek. Prijavilo se je takoj ta dan 35 udov. Društvo je pristopilo Zvezi narodnih društev. — Obširno poročamo prihodnjič.

Sv. Peter v Sav. dol., 16. nov. Danes je umrla gospod Josip Wolf, veleposestnik, načelnik požarne brambe, ud načelstva posojilnice itd. Pokojnik je bil sicer nemškega mišljenja, znal si je pa z njemu lastno poštenostjo občno spoštovanje pridobiti. Bil je tudi napredni slovenski stranki prijazno naklonjen. Blag mu spomin!

Ljudska predavanja, olupšana s skioptičnimi slikami priredi od decembra naprej v celjskem Narodnem domu „Zveza narodnih društev“.

Knjigovodstveni tečaj za funkcionarje novih rajfajznovk in za druge može in mladeniče, ki se žele poučiti o zadružništvu, priredi zadnje dni tega leta Zadružna zveza v Celju. Prijave je treba poslati Zadružni Zvezi. — Kakor čujemo, se bo poljudno predavalo o ustroju zadrug, namenu in ciljih zadružništva itd.

Kako je sodil znani nemški reformator Martin Luter o Nemcih? Rekel je nekoč: „Naš nemški narod je divji in neomikan narod, pol hudiča, pol človeka.“ K temu dostavlja „Slov. Narod“: Za koliko se je Luter zmotil, vidimo posebno Slovenci, ki čutimo dannadan nemško kulturo na svoji koži.

Pogorelo je v torek opoldne skladišče sena in slame g. Adama Kincla iz Št. Jurja ob J. ž., katerega je imel v gospodarskem poslopu nekdanj Eppingerjevega posestva pri Slov. Bistrici. Zgorelo je za 15 vagonov sena in 2 vagona slame. Kdo je zažgal, še ni znano. Škoda bo znašala nad 10 tisoč kron.

Onim, kateri hočejo dvigniti denar iz nemških hranilnic na Spodnjem Štajerskem, ni treba hoditi samim po denar, temveč naj izroče knjižice domačim hranilnicam in posojilnicam, katere bodo brez vseh stroškov dvignile denar in tudi brez izgube obresti.

Iz Gornjegagrade se počoa, da je lazil nedavno tam okrog neki Kovačec, agent nemškega trgovca Kossa iz Celja. Ker se ga je ponekod v slov. trgovinah postavilo na hladno, je potem v gostilni zabavljaj in izzival Slovence. Seveda! Najprej bi se nas pretepalo, potem pa bi jim dišali naši krajcarji! Naj se mu zgodi povsod tako — in pastil bo Slovence v miru!

Iz Gornjegagrade. Osebne vesti. Za tukaj imenovani sodni pristav g. dr. Sernec je nastopil službo. Avskultant g. dr. Hitzelberger je odšel v Brežice. Davkarijski kontrolor g. Radejca Vivod je odšel na Vransko, njega tuk. naslednik g. Stadler je došel iz Šmarja pri Jelšah.

Umrl je v Žetalah pri Rogatcu star vojak Simon Kores, 73 let star. Bil je dvakrat v vojski. Mož ni celo svoje življenje kadil in se je vendar postaral.

Pogorelo je hišno in gospodarsko poslopje posestnika Rižnarja v Smolincih, fara Sv. Anton v Slov. gor.

Celjski kramar Karbeutz je napodil nekega potnika, ker je ta ložiral v slovenskem hotelu. — Ali tudi vsi slovenski trgovci po Spodnjem Štajerskem prašajo vsakega agenta, kako trdko zastopa? Slovenski trgovci, pozor!

Tritisoč kron so nabrali mariborski Nemci za „tlačene Nemece“ na Spodnjem Štajerskem in Kranjskem.

V Vidmu ob Savi se gode čudne reči. Slovenec si pred par tamošnjimi nemškutarji ni več varen življenja. Nedavno je Kuschnikov vajenec s kamenjem napadel mirno mimo idočega Slovenca in kričal nad njim: „Ta prokleti Slovenec hudičev!“ — Ali smo res že tako daleč v našem „narodnem“ Vidmu?!

Uljudna policija je vsekakor ona v Mariboru, pa seveda samo proti Nemcem. Pred nekaj dnevi je v Mariboru v Jožefovi ulici nek mariborski purgar tako razsajal, da so se morali ljudje v vseh bližnjih hišah iz sna probuditi. Ta razgrajac je bil, kakor poroča „Arbeiterwille“ od 8. t. m. lekarnar Maks König, ki se je bil tako opil, da „ni vedel, kaj počenja“. V svoji pijanosti je prihrulil tudi v stražnico, kjer je stražnike prav surovo opsoval. In kaj se mu je zgodilo? So li čuvaji miru in reda tega psovača in raz-

grajača morda prišli in ga djali na hlad, da se mu pijanost skadi? Kaj še! Pustili so ga, da je šel spat domov in ko je svojo pijanost prespal, se je vsedel in napisal veličnemu mariborskemu „Amtsvorstandu“ to-le pismo: „Cenjeni gospod predstojnik! Z ozirom na to, da sem bil dne 29. oktobra ob dveh ponoči v takem stanju, da si nisem bil v svesti, kaj delam in sem v takem stanju prišel na stražnico v Berggasse, prosim mestno stražo, naj mi moje vedenje oprostí, storil sem to samo pomotoma. Najuljudnejše Vas prosim, gospod predstojnik, dajte prizadetim stražnikom moje opravičenje na znanje. Zahvaljujoč se Vam za prizanesljivo postopanje beležim se z odličnim spoštovanjem Max König.“ Prinašamo ta dokument, ki bolj zgovorno in prepričevalno kakor karkoli drugega dokazuje nujno potrebo, da bi že bila končno policija v Mariboru podržavljena. Obenem pa pribijamo to, kot krasno ilustracijo samouprave v nemških mestih na Spod. Štajerskem!

Za narodni sklad je nabrala dne 15. t. m. na Martinovi veselici v Skalni kleti pri Celju gospica Anica Balonova K 750. V posnemanje!

Kako „ljubijo“ mazači ptujskega „Štajerca“ slovenski jezik! To kažejo ne le z barbarsko slovenščino v listu, ampak tudi s tem, da pošiljajo na svoje „naročnike“ slovenske kmete samonemške opomine za naročnino. Denar slovenskih kmetov tem ptujskim kmetom in šnopsarjem pač diši, smrdi jim pa jezik, ki ga govore slovenski kmetje. Kmetje, ali vidite, kako Vas vodijo za nos?

Za Martinovo gos se je izlicitalo na Martinovi veselici v Skalni kleti v Celju dne 15. t. m. 30 kron. Posnemanja vredno!

Kaj so rekli oče Terglav? Minolo nedeljo se je nekdo slučajno menil z duševnim velikanom Alojzijem Terglavom v Št. Petru v Sav. dol. o bodočih deželnozborskih volitvah. Ta „nekdo“ je bil mnenja, da bo itak najbrž kompromis. Pa kaj so djali oče Terglav, nevredni naslednik velikega dr. Ivana Dečka: „Kmečka zveza ne potrebuje kompromisa. Mi imamo 10 kmečkih mandatov in danes je kmet že tako brihten, da se ne bo preko njega hodilo. Torej oče Terglav mislijo zopet kandidirati! Zato pa nečejo kompromisa!

Prav smešno šalo si je dovolila vlada v zvezi z našimi klerikalci. Za Štajersko in Koroško je ustanovljen poseben pokrajinski zavod za starostno zavarovanje zasebnih uradnikov. V področje tega zavoda je gotovo vsaj 1/5 vseh prizadetih uradnikov Slovencev. A vlada je imenovala v odbor tega zavoda 9 Nemcev in enega Slovenca, med namestnike pa 7 Nemcev in 1 Slovenca. Zgrazati se mora človek nad tako „pravičnostjo“ naše ljube avstrijske vlade. Smejati se pa mora obenem, če izve, kdo sta ta dva Slovenca, ki jih je vlada imenovala: Bivši slamnati urednik „Slov. Gosp.“ Leskovar in „nadrevizor“ klerikalne zadružne zveze v Ljubljani Vladi Pušenjak, človeka, ki z ogromno večino slovenskega prizadetega uradništva nimata popolnoma nobenih stikov. Ej ta lepa klerikalnovladna ljubezen, kake „sade“ rodi!

Ovaduško postopanje c. kr. sodnije. Neki učitelj v laškem okraju je dobil slovenski kazenski plačilni nalog od c. kr. okr. sodnije v Celju, ki ga je seveda sprejel. Nato pa je dobil od c. kr. sodnije v Laškem nemški plačilni nalog za sodne stroške; tega ni sprejel, ampak vrnil s pripombo: „zahtevam slovensko“. In čutil C. kr. okr. sodnija v Laškem je vrnjeni nemški plačilni nalog vposlala na okrajni šolski svet laški obenem z novim slovenskim, češ naj se potom krajnega šolskega sveta izroči učitelju. To je čisto navadno in nezaslišano ovaduštvo c. kr. oblasti na kompetentno (pristojno) šolsko oblast. Tako mislijo menda razni Wagnerji itd. ustrahovati naše učiteljstvo. Se proketo motijo! Stokratno se jim bo tako „kulturno“ postopanje še povračalo!

Imenovanje. G. dr. Ljudevit Pivko, dozdaj suplent na mariborski gimnaziji, je imenovan za glavnega učitelja na tamošnjem moškem učiteljsku. — Naše čestitke! Veseli nas, da vse lopovsko dentncijantstvo nekih slovenskih(?) časopisov in celo vožnja knezeškofa lavantinskega v Gradec ni nič pomagala.

Na Lavi pri Celju je dne 13. t. m. umrl posestnik Blaž Gaberšek. Napil se je pred par tedni v neki branjariji octove kisline namesto žganja.

Svobodna vožnja po železnici za rezerviste. Te dni izda vojno ministerstvo nove pozivnice za rezerviste. Pozivnice bodo imele kupon, ki nakaže rezervistom svobodno vožnjo po železnici k orožnim vajam in domov.

Razglednice s sliko ljubljanskih žrtev se dobijo v zvezni trgovini v Celju in v trgovini g. V. Weixla v Mariboru. Čisti dobiček je za Ciril-Metodovo družbo. Slovenci, segajte po njih!

Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali namesto venca na krsto žalski tržani 48 K 30 v pod geslom: „Rajnemu požrtvovalnemu rodoljubu dr. Ivana Dečko hvaležni Žalčani.“

Konjice. Načelnikom okrajnega zastopa je zopet izvoljen graščak Possek.

Iz šole. Učiteljica Paula pl. Ziernfeld v Dramljah je stopila v začasni pokoj.

Podružnico Südmarke so ustanovili na Bregu pri Ptuj. „Obman“ je šnopsar Strasschill. Na zborovanju je govoril o ciljih Südmarke urednik „Štajerca“ Linhart. Cilji Südmarke so nakupovanje slovenskih posestev in tako izpodrivanje Slovencev, odnosno ponemčevanje Slovencev. — Kmetje, ali se Vam odpirajo oči, kaj hoče renegat Linhart s svojim „Štajercem“? Ven z njim iz vsake kmečke hiše!

Kako se vračajo knjige in časopisi? Mnogokrat se zgodi, da kdo vrne kako knjigo ali časopis. Najkrajša pot je seveda, da se na ovitek, ki nosi naslov dotičnika, kratkomalo napiše: ne sprejemem — nazaj — podpiše svoje ime — in dobro je. To gre brez vseh stroškov. Toda mnogokateri hočejo biti bolj „kunštni“, snamejo ovitek s svojim naslovom, napravijo nov ovitek, frankirajo in napišejo naslov, kam naj gre knjiga nazaj. Svojega imena seveda nikjer ne zapišejo. In zdaj naj mi potuhtamo, od koga smo dobili dotično knjigo ali pa časnik vrnjen. Opozarjamo, da bomo v takih slučajih primorani brezobzirno izterjati naročnino oziroma dolg za knjigo. Na to opozarjamo posebej z ozirom na baš započeto razpošiljanje „slovenskega kmečkega koledarja za leto 1909.“

Poroka. Poročil se je dne 16. t. m. gosp. Albin Novak, trgovec v Sinčevsi na Koroškem z gospico Angelo dr. Petovarjevo iz Ormoža. Čestitke!

Kmetijska podružnica v Žalcu priredi v nedeljo 22. t. m. ob 2. uri pop. pončno zborovanje pri cestnem Vervegu. Zadružna zveza v Celju pozivlja v celjski okolici o množini mleka in ga želi na katerikoli način odjemati in kmetom k dohodkom pripomagati. Ta načrt je podružnica z veseljem pozdravila in opozarja živinorejce na zborovanje. — Govor bo o lastnostih in koristi mleka.

Pri Sv. Trojici v Slov. Gor. so v gostilni Mar. Elbl dne 9. t. m. pili neki fantje iz Ivanje in povzročili pretep. Ko jih je natakalar Alojz Gomzi iz Coetinec s pomočjo drugih spravil iz gostilne, je nekdo zunaj gostilne ustrelil iz revolverja in zadel Gomzija v srce. Fant je kmalu umrl. Ivanjske fante so zaprli.

Iz železniške službe. Premeščeni so: Postajenačelnik Juri Dobovišek iz Račjega v Radgono, adjunkt Jakob Majerič kot postajenačelnik v Račje.

Maribor. Hišnica Antonija Simič je dne 30. sept. pustila svoja dva otroka, ko je za treutek skočila v 150 korakov oddaljeno trgovino, sama v kuhinji, kjer je bil v štedilniku ogenj. Ko se je vrnila, je našla starejšega otroka v plamenu in vsega opečenega. Otrok je drugi dan umrl. Dne 17. t. m. je stala zaradi tega pred sodnijo. Bila je oproščena.

Ruše. Tukaj je v pondeljek ponesrečil voznik N. Videc, ko je peljal po strmini težke bukove hlode. Najbrž je popravljaj zavoro in padel pod hlode. Konji so vlekli voz dalje in tudi voznika. Prvi je bil pri ponesrečenca lobniški župan g. Repolusk. S težavo ga je dobil izpod težkih hlobov ter ga na vozičku peljal dom. Umrl je kmalu v strašnih mukah. Zapušča vdovo z mnogo nepreskrbljenimi otroci. Videc je bil priden in pošten mož ter ni nikdar zapravljaj in pijančeval. N. v m. p.!

Iz kozjanskega okraja. C. kr. namestnika je potrdila ustanovitev čebelarkega društva za kozjanski okraj. V odboru so sledeči gg.: Oskar Žolnir, Rupert Brovet, Franc Lovrec, Pečnik Alojz, Cvetko Matija. Podružnica priredi v nedeljo dne 22. t. m. ob pol 9. zjutraj zborovanje v Podčetrtku, popoldne ob 2. pa v Kozjem, povsod v šoli. Predavala bodeta gg. Lovrec in Žolnir 1) o pomenu čeb. društva, 2) o gmotnem in idealnem pomenu čebelarjenja, 3. o prednostih premakljivega panja. Razkazal se bo obenem prosto narejen premakljiv ležeč panj. Čebelarji ste vabljeni, da v obilnem številu pristopite novo ustanovljenemu društvu.

Izšel je II. letnik „Slovenskega kmečkega koledarja za leto 1909“

in se razpošilja. Pozivljamo vse, ki koledar dobijo po pošti, naj ga sprejmejo in nemudoma pošljejo malenkostno svoto, da ne bo zopet nepotrebnih terjatev. „Slovenski kmečki koledar za leto 1909“ ima tako bogato vsebino, da je vreden malenkostne svote 1 krono 50 vin., odnosno po pošti 1 krono 70 vin. — Pripomnimo še, da je koledar vezan in ima krasno naslovno sliko. Iz vsebine naj omenjamo le, da obsega koledar več povesti, pisanih priprosto in poljudno; dalje nebroj člankov gospodarske vsebine, mnogo člankov znanstvene vsebine, več pesmi, smešnice in zastavice, več slik, med temi na prvi strani krasno sliko nedavno umrlega dr. Ivana Dečka itd. Vsebinsko koledarja je tudi letos takšna, da je mora biti vesel vsak naročnik koledarja. Zato upamo, da bomo zalogo v najkrajšem času razprodali. Pozivljamo vplivne narodnjake, da navajajo ljudi k naročbi!

Celje. Dozdajni urednik nemškega lista „Deutsche Wacht“ Daniel Walter odhaja iz Celja. Čujemo, da pride na njegovo mesto Karl Linhart, zdaj urednik ptujskega „Štajerca“.

Odvetniški izpit je napravil v Gradca pretečeno soboto g. dr. Ivan Dimnik iz Trbovelj.

Ptuj. Zabavni večer ženske podružnice sv. Cirila in Metoda je vspel jako sijajno. Vsaka točka se je z veliko spretnostjo dovršila. Obisk je bil prav obilen, navdušenje veliko in prosta zabava nad vse živahna. Čisti dobiček znaša 90 K in se odpošlje vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda. K lepemu vspehu so nam poleg gospodičen veliko tudi pomagali gospodje, katerim vsem se tem potom odbor naše podružnice najiskrenejše zahvaljuje. Enako tudi vsem cenjenim udeležnikom, ki so pripomogli k lepemu dobičku. Omeniti moramo še, da se je ta večer prodalo 1000 narodnih kolekov.

Iz ptujske okolice se nam piše: Ptujski Slovenci naj bi ne bili samo v srcu Slovenci, temveč tudi na jeziku! Ni častno za nas, da se poslužujemo nemškega jezika n. pr. na pošti itd. Zlasti nekateri ugledni Slovenci v Ptujju naj bi to uvaževali ter bili nam vsem drugim v vzgled! Ne pozabimo 13. in 20. septembra!

Slovenci odklanjajo povsod piva iz nemških pivovarn. Vendar še nekatere gostilne (tako v Št. Pavlu v sav. dol.) vedno točijo razna nemška piva (Reininghaus, Sorgendorfer) in nočejo odnehati. Pozor! Sicer pride druga pesem!

Zakonski načrt za starostno in invaliditetno zavarovanje je razposlala vlada pismenim potem vsem državnim poslancem. V kratkem izpregovorimo o njem.

Iz Središča. Umrli je na Grabah pri Središču gosp. Jože Filipič znan daleč naokrog kot izvrsten lovec celih svojih 40 let. Kako je bil pokojnik priljubljen pri lovcih, je pokazal dan njegovega pogreba, ko so ga vsi lovci iz okraja in okolice spremili k zadnjemu počitku ter mu v sloves sprožili tri salve.

Palica advokata Plachkija. Pozivamo one nezavedne kmete v ptujski okolici, ki še vedno nosijo svoje groše temu zagrizenemu nasprotniku vsega slovenskega, naj ga vendar vprašajo, ali ima še tisto palico, s katero je 13. sept. vodil fakinažo nad mirne Slovence!

Zavednost okoliških Slovencev okrog Ptujja dan na dan raste. Ljudje brez vse agitacije zapuščajo nemške trgovine, ter zahajajo v slovenske. Posebno čutita to zavednost tudi trgovca „Artenjak in Schosteritsch“, znana zagrizena nemčurja. Nemci niti ne pomislijo, kako so pripomogli k probujanju ljudstva na dan 13. septembra. Še tako trden trgovec, kakor je F. C. Schwab čuti bojkot, kakor se je sam izjavil. Še bolj huda pa prede odpadniku Muhitschu.

Ormož. Uradnik pri tukajšnji c. kr. davkariji, sicer sin slovenskih starišev, a sedaj ultragerman, ki izdaja zglasilne koleke za žganjarije, se nikakor ne more sprijazniti s tem, da bi dvojezične tiskovine strankam, katere govore z njim slovenski, slovenski izpolnil. Izjemo naredi samo pri ljudeh, pri katerih pričakuje toliko narodne

samozavesti, da bi nemško izpolnjene bolete ne sprejeli. Letos, ko se rabi na Sp. Štajerskem na tisoče teh bolet, se pozivate vsi, ki take rabite, da zahtevate pri vseh davkarijah dvojezične tiskovine slovensko izpolnjene. Treba je nadutim germanskim davčnim uradnikom že nemško izpolnjene bolete od nekoliko strank odkloniti in gotovo ne bode nobenemu Slovincu več nemške bolete izpostavil, ker bi pri vsakem takem poskusu 3 vin. riskiral.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Skrb oblasti za kmeta! C. kr. namestništvo v Trstu je izdalo 4. t. m. odlok, s katerim je prepovedala nadaljno točenje novega vina do novega leta, češ da novo vino v stanju vretja povzroča trebušne katere itd. Vinogradniki, ki so komaj čakali, da prodajo svoja vina, so vsled te odredbe kar iz sebe. Od strani občin in od strani ljudskih poslancev so storjeni potrebni koraki. — Kakor se poroča, je odlok vsled odpora že preklican.

Pulj. Od istrskega deželnega zbora spremljeni občinski red in občinski volilni red za Pulj je cesar potrdil.

„Slovensko šolsko društvo“ za Koroško s sedežem v Celovcu ima danes svoj ustanovni občni zbor. Ker se poroča, da to društvo nima namena biti v nasprotju s Ciril-Metodovo družbo in da je slednja z veseljem pozdravila, nimamo povoda, biti društvu nasprotni, ampak mu želimo obilo podpore, osobito, ker si društvo stavi veliko nalogo v slovensko šolsko gibanje na Koroškem znesti sistem in smotrenost.

Lakota se je pojavila v nekaterih krajih Dalmacije kot posledica slabe letošnje žetve.

Nova slovenska banka v Trstu. Ljubljanska kreditna banka osnuje v Trstu podružnico.

Slovenska šola v Krminu na Goriškem, kjer je bila velika nevarnost za poitaljančenje ljudstva, krasno napreduje. Že decembra se otvori drugi razred.

Slovenska ljudska recte klerikalna stranka za Kranjsko je imela dne 16. t. m. v Ljubljani ob veliki udeležbi zaupni shod. Sprejela so se nova strankina pravila. Načelnikom stranke je izvoljen zopet dr. Ivan Šusteršič. Zanimiv in važen je soglasni sklep stranke, s katerim se pooblašča „Slovenski klub“ (klerikalni slov. državnozborski klub!) k skupnemu delovanju za jugoslovansko zvezo v narodnih vprašanjih, pod pogojem, da je to mogoče, ne da bi bila prizadeta načela in tudi sicer svobodno delovanje kluba. Za bodoče deželnozborske volitve v novi splošni kuriji so se postavili sledeči kandidati: profesor Jarc, zdravnik dr. Zajec, kmet Dimnik, odvetnik dr. Pegan, nadučitelj Ravnikar, dekan Lavrenčič, župnik Piber, župnik Hladnik, krčmar Zorc in trgovec Kobi. Za Ljubljano se je prepustila določitev kandidata vodstvu stranke.

Tudi ameriški Slovenci so začeli dvigati svoje vloge iz „kranjske hranilnice“. Lep vzgled!

Strašne obsodbe v Ljubljani. Tri dni se je vršila v Ljubljani razprava proti 14 „demonstrantom“. Skončala pa je tako, kakor ni med Slovenci nihče pričakoval ali kakor so pričakovali Nemci. Ljubljanska dnevnikarja sta prinašala tečna poročila o razpravi. Sledili smo tem poročilom ter dobili utis, da utegne skončati razprava s kakimi manjšimi kaznimi za nekatere, za druge z oprostitvijo. Kar razočarani smo bili, ko smo brali obsodbe. Nemci so kričali, da se mora „demonstrante“ kaznovati kar najhujše. Zgodilo se je: kakor da bi imeli v Avstriji justico za to, da se ravna po kriku privilegirancev. Sodba je kruta. Poslušajte jo! Obsojeni so: Ernst Windischer na 6 mesecev težke ječe, Feliks Potnik na 4 mesece težke ječe, Franc Štaut na 5 mesecev težke ječe, Štefan Kamenšek na 6 mesecev težke ječe, Andrej Koren na 3 mesece težke ječe, Jošt Bajželj na 2 meseca težke ječe, Fr. Parkelj na 3 mesece težke ječe, J. Turzan na 4 mesece težke ječe, Milan Mlakar na 3 mesece težke ječe, Ignacij Mrevlje iz Velikih Žabelj na Goriškem na 6 tednov težke ječe, St. Rekar na 5 mesecev težke ječe, A. Cvelbar na 3 dni zapora, A. Hojnik 14 dni in Iv. Kimovec 6 dni zapora. — To, kar je razprava dognala, nikakor ni tako, da bi zahtevalo

tako stroge obsodbe. Obtožba je slonela le na domnevanjih in ne na dokazih, razprava pa tudi ni dognala dokazov. Pokazalo se je, da ti demonstrantje niso storili nič tako strašno hudega, nobene take velikanske poškodbe, da bi jih bilo treba pahniti v težko ječo po cele mesece, pa vendar je sledila tako kruta, krvava obsodba. — Nemški demonstrantje na Štajerskem proti Slovincem so bili milo sojeni, Slovenci pa najkrutejše. Nemci so zadovoljni z obsodbo, veselja si manejo roke in pravijo: še je pravica za Nemce na svetu! Kako pa naj poreče Slovenec!? — V Ljubljani vlada strašno razburjenje radi tako krute obsodbe; zbudla pa je v srce ta obsodba tudi vsakega Slovence, da razmišlja, kaj vse smo že doživeli v jubilejnem letu!

Volilno gibanje na Kranjskem. Klerikalci so za bližajoče se deželnozborske volitve, ki se imajo izvršiti v novo ustvarjeni splošni kuriji, že postavili svoje kandidate. Tudi socialno-demokratska stranka je sklenila, da postavi v vseh okrajih svoje kandidate.

Vsa čast! Deželni šolski svet na Kranjskem je „pod najstrožjimi kaznimi“ prepovedal srednješolcem čitanje „Omladine“, „Svobode“ in „Svobodne misli“, ki so napredni časopisi. Kaj s tem doseže?

Kranjska šparkasa v Ljubljani. Poročilo tega nemškega zavoda za mesec oktober pravi, da je v tem mesecu vložilo 936 strank 499.104 K 31 v, dvignilo pa 4233 strank 5 mil. 546.089 K 86 vin. Kaj to pomeni? Vsak Slovenec bo to dobro vedel!

Nemško gledališče v Ljubljani je sedaj, ko so se Slovenci zavedli svoje narodne dolžnosti, pri vseh predstavah skoro prazno. (Samo pri nas v Celju še nekateri „Slovenci“ hodijo gledat teh nemških „umetnikov“ iz Ljubljane! Slabo spricevalo za njih okus!)

Za spomenik in za žrtve z dne 20. septembra v Ljubljani je dobil samo „zdrženi narodni odbor“ tekem poldruega meseca 18.000 kron. — To kaže veliko slovensko požrtvovalnost!

V Ljubljani so konkurzi nemškotarskih trgovin na dnevnem redu. To so posledice odločno in sistematično izvajanega slovenskega bojkota. A pri nas na Štajerskem?

Odkritje spomenika Adamiču, Lundru in Rodetu bo dne 20. septembra 1909. v Ljubljani.

O ljubljanskih dogodkih je v delegacijah dne 30. oktobra t. l. ostro in stvarno govoril češki delegat Vaclav Klofač. Dejal je med drugim dobesedno: „Mi trdimo, da ni bilo v šolskem drevoredu nobenega povoda za vojaško intervencijo, da torej tudi ni bilo nobenega vzroka za streljanje. Razglednice, ki so jih streljajoči, nemški vojaki poslali svojcem in ki jih je zadržal poštni urad, so najzanesljivejši dokaz za to, da so vojaki na kopo bežečih Slovencev streljali kakor na zajce zgolj iz narodnega sovraštva.“ — Tako smo tudi svoj čas poročali, a državni pravdnik nam je resnico zaplenil!

Jadranska banka v Trstu otvori tekem tega mesca podružnico v Opatiji.

Oklofutani hrvaški podban. Visokošolec Juriča, ki je dne 30. sept. v Zagrebu javno na cesti oklofutal podbana Czernkovicha, je obsojen na 5 mesecev ječe. Narodne misli na Hrvatskem se kajpada s takimi obsodbami ne bo ubilo.

Nemški „Schulverein“ pridobiva na Koroškem vedno več tal. Zadnje čase sta se ustanovili dve novi podružnici, in sicer v slovenskih krajih, namreč v Šmarjeti pri Velikovcu in v Št. Juriju pri Celovcu. V Št. Juriju je pristopilo takoj 70 članov, katerih mnogi z letnim prispevkom 30 do 40 K. Skrajni čas je, da se zbude tudi Slovenci v koroških občinah.

Naša narodna zavednost. Ciril-Metodova družba je dobila od namestniškega svetnika v Trstu v zadevi spremembe na tržaški slovenski ljudski šoli (katero je prevzela, kakor smo poročali, država!) slovenski dopis. V isti zadevi pa je družbi poročal kranjski deželni šolski svet, ki je v slovenskih rokah, v nemškem jeziku. Zares zanimivo!

Lepe razmere pri pešpolku št. 27. v Ljubljani. Pri tem pešpolku je več čeških enoletnih prostovoljcev. Ker so se na ulici med seboj češki pozdravili, jih je dobilo več po 10 dni „kasernaresta“. Prostovoljecem je prepovedano v „kasarni“ med seboj češki ali slovenski govoriti. To je gotovo jako značilno za duha, ki vlada v tem polku.

Iz kranjske hranilnice v Ljubljani je bilo dne 16. t. m. dvignjenih zopet 800.000 kron.

Hrvatli za Slovence. Na mesto vencev na grob ljubljanskim žrtvam z dne 20. sept. t. l. je nabral umirovlj. prof. g. Luka Roić v Zagrebu za našo slov. družbo Ciril-Metodovo K 1050.— Slava!

Pomiloščenje. Cesar je pomiloštil v dosmrtno ječo Viktorja Pangerca, ki je umoril vipavskega dekana Erjavca in ki je bil pred porotniki v Ljubljani obsojen v smrt na vislice. Pangerc je etičen in mu teko zadnje ure življenja.

† **Silvije Kranjčević.** Umrl je dne 29. okt. t. l. v Sarajevu po dolgi bolezni profesor Silvije Kranjčević, največji sodobni hrvaški pesnik in eden največjih jugoslovanskih pesnikov sploh. — Slava njegovemu spominu!

Za Primorsko je imenovala vlada za deželnega šolskega nadzornika zagrizenega Nemca dr. Kanerja, in to na zahtevo nemških poslancev Doberniga in drugih. To imenovanje zopet jasno kaže, da je Beckovo ministerstvo Slovanom ravno tako sovražno, kakor so bila prejšnja ministerstva. To pa tudi pravi našim slov. poslancem, da morajo zavzeti nasproti vladi najneizprosnejše stališče.

V klerikalni stranki na Goriškem se je pojavil razdor med dr. Gregorčičem, dozdajnim voditeljem stranke, in med mladimi elementi v stranki, ali kakor jih imenuje dr. Gregorčič, „novostrujarji“. Razdor je nastal zaradi Gregorčičeve zveze z laškimi liberalci. Pojavil se je oster boj med „Slovincem“, ki Gregorčiča napada, in med „Gorico“, v kateri se bori Gregorčič kot — „lev“. Prosit!

C. kr. deželna vlada na Kranjskem — agentura za nemškutarijo. Nekatere slovenske občine na Kranjskem so sklenile napraviti vse krajevne napise samoslovenske in odstraniti za popolnoma slovensko Kranjsko tako sramotno dvojezične. C. kr. deželna vlada s Schwarzem na čelu pa zdaj hoče občine siliti, da napravijo odnošno puste dvojezične. To je škandal prve vrste. Deželna vlada kot agentura za potapljačo se nemškutarijo — to je mogoče samo v Avstriji. Upamo, da bodo zavedne občine dale deželni vladi primeren odgovor. Ta bi bila lepa: občine plačujejo in delajo napise na svoje stroške, deželna vlada pa bo komandirala, v kakšnem jeziku bodo napravljene te tabele.

Nemško uradništvo na Slovenskem. Smešno a obenem žalostno dogodbico pripoveduje „Slov. Narod“. V Radovljici na Gorenjskem je nastavljen pri glavarstvu vladni koncipist dr. Strictius, seveda Nemec, ki ne zna nič slovenski. Pa pride k njemu neka slov. trgovka s prošnjo, da bi smela napraviti **filijsko** svoje trgovine. Mož ji, kakor da jo res razume (ona je govorila seveda slovenski!) pridno in resno prikimuje, in ženica, uverjena, da jo je razumel in da je svojo zadevo dobro opravila, odide. Čez par dni pa dobi odlok od glavarstva, da se ji podeljuje — **fijakarska konosija**.

Dopisi.

Iz Trnovelj pri Celju. V soboto popoldne je izbruhnil ogenj pri g. Ropanu p. d. Marku na gospodarskem poslopiju. Napravil je ogromno škodo. Obžalujemo skupno vrlega soseda, katerega je pahnila v ta položaj nenadoma roka njegovega sinčka, posebno v tem času, ko je krma tako draga. Zgorelo mu je večinoma vse, kar je bilo pod to streho. Da pa je ostala nepoškodovana kašta ali žitnica in pa vinska klet, se je zahvaliti ljudem, ki so prihiteli od vseh strani na pomoč. Pohvaliti je treba nekatere lebiške fante (Jošt, Vengušt, Šumer itd). Posebno pa sta se odlikovala Franc in Anton Mahn iz Trnovelj. Stavila sta skoraj svoje življenje v smrtno navarnost, samo da pomaga sosedu, ki je obupno gledal, kako žre njegovo imetje plamen. Njima posebna zahvala za tako velikodušno delo. Le neumornemu delu sosedov se je zahvaliti, da ni zgorela tudi stara hiša, ki je 10 metrov proč s slamo krita, dalje svinjski hlevi, ki so komaj štiri metre od pogorišča. Ne vemo pa, zakaj so požarne brambe v Vojniku in v Celju. Vprašam vas, ljubeznivi branitelji ognja, kje ste vendar takrat, ko pri sosedu gori? Ali niste nič videli? Saj ste vendar komaj dobre tri četrt ure od Ljubečne. Saj bi morali dim videti, ko se je valil skoro v Vojnik. Ali pa je bil požar morda v dolini Jozafat? In vi še prosite podpore od deželnega odbora, kadar je pa

ogonj, vas pa ni. Pa seveda, gorelo je pri narodnjaku! Ali pa imate „fajerbere“ v Vojniku in Celju samo zaradi „tajč“ komande?!

Dramlje. Ker si me je znani dopisnik v „Slov. Gospodarju“ zovet dvakrat privoščil, sem primoran resnici na ljubo odgovarjati.

Naše obč. volitve so bile tako pripravljene, da se meni niti za las ne more nerodnost predbacivati. Da pa so bile zadnje volitve ovržene, je kriv edino naš „miroljubni“ župnik Ogrizek. Ko so bili volilni imeniki razpoloženi, je prišel Ogrizek ter ž njim Jamšek k meni; vsedla sta se k mizi, vzela v roke papir in svinčnik in rekla: „Saj nama dovolite imenik prepisati.“ Odgovoril sem jima, da postavno to sicer ni, a vendar jima hočem ustreči. Nato sta obljubila, da zato ne bode ta več sitnarila z vpogledom imenikov.

Tri dni pozneje sem bil pri nasajanju ameriških trt v svojem vinogradu 2 dni od doma odsoten; to je zvaljal Ogrizek in hajd volilni imenik pogledat, akoravno ga je imel natančno prepisanega. Župan je slučajno imenik v občinsko pisarno zaklenil ter ključke na svoj dom odnesel; a Ogrizek, ki dan na dan okoli leta, da morajo nanj s krstom dopoldne in še celo do temne noči čakati, bolniki na smrt bolni do večera na zadnjo popotnico vzdihovati, se ni hotel potruditi k županu.

Ko je potem pri volitvi imenitno pogorel, je imel vzrok se pritožiti, vsled česar je bila volitev vsled § 16. ovržena.

Neovržno je torej, da ima le Ogrizek vse na svoji vesti, in le njemu se imajo Drameljčani zahvaliti za stroške itd.

Imenujem javno lažnjivca dopisnika, ki trdi, da se mi bo moral znesek po 20 kron za I. volilni imenik in 20 kron za sedajni imenik izplačati. Resnica je le, da se mi je priznal znesek po 20 kron in sicer za 2 pota v Celje v svrhu prepisa davkoplačevalcev na c. kr. davčnem uradu ter za sestavo prejšnjega in sedajnega volilnega imenika. Prijatelj resnice, kaj ne, to je mastna služba?

Resnico tega Vam potrdi vsak odbornik, kateri je bil navzoč pri seji, ko se je o tem sklepalo.

Imeniki so slabi, vzdihuje dopisnik. Mu pač rad verjamem. On bi pač rad, da bi samo on in njegov adjutant bila vpisana, naj bi se pa črtali iz imenika vsi drugi, kateri nočejo po njegovi komandi voliti. Želi si tudi, da bi se volitve po njegovem receptu vršile, kakor je namreč on 10 dni cerkvenega ključarja volil, a tisti ki je dobil nad 100 glasov, ni bil izvoljen, ampak oni, ki je okoli 20 glasov dobil.

Dopisnik milo prosi, naj čim več ljudi gre volilbe imenike gledat. A naši ljudje imajo mnogo dela pri gospodarstvu, zato jih do danes še ni prišel nihče pogledat razun župnika Ogrizeka in kaplana Jamška, ki sta se 5 dni v potu svojih obrazov trudila ter si zabeleževala po cele ure posamezne volilce. Če se gospoda za sveta nebeša tako trudita, kakor za volitve, so jima zagotovljena; o drugem slučaju zelo dvomim.

Ogrizek, Vi, ki bi morali biti apostel miru, delate nemir in sovraštvo med farani, Vi, ki bi morali biti oznanjevalec besed Kristusovih in njegovih nauk, ste le politikujoč oznanjevalec reči, katere spadajo vse kam drugam, le na prižnico ne. Drameljčani splošno govore, da taki govori, kot so Vaši, spadajo v krčmo med pijance ter da si ne upajo svoje mladine v cerkev pošiljati, ker bi se sicer od Vaših pridig pohujšali.

Te vrstice sicer nimajo namena vas žaliti, gospod župnik, ampak so edino resni opomin, da se poboljšate, da spolnujete svojo stanovsko dolžnost, katera Vam je bila dozdej deveta briga. Zlat, ki ga vržemo v blato, se umaže, a vendar ima še zmirom svojo vrednost; tudi Vas kot duhovnika spoštujem, nikakor pa ne morem jaz in ne more nobeden pameten Drameljčan Vas kot osebo čislati v nobenem oziru.

Sicer pa, če ne bode miru, pridejo reči na dan, ki jih nikdar ne boste pozabili. To Vam naznanja „mogočni in bogati mož“

Jarnovič.

Gornji grad. Tukajšnja čitalnica si je nabavila nov okusen gledališki oder in nameravajo domači diletantje letošnjo zimo prirediti več tudi daljših iger. Ker je čitalniška dvorana primerno velika, se bodo prirejale v njej vsakojake veselice. Kakor prejšnje zime se bodo tudi letos vršili vsak teden zabavni večeri s predavanji, s petjem, z godbo in z drugimi zabavami.

Godba na lok že prav dobro svira.

Požarna bramba si je osnovala svojo godbo

na pihala. Ker sodelujejo pri tem sveže mlade moči, navdušene za lepoto godbe in je kapelnik marljivo delaven, je uspeh precejšen. Prvič menda godba nastopi na predvečen cesarjevega jubileja.

V gornji Savinski dolini ni dosedaj bilo nobene godbe na pihala in je tedaj važno, da se je taka godba osnovala.

Obetajo se nam pa še Miklavžev večer, veselica na starega leta dan, lovska veselica, pletni venček požarne brambe in druge prireditve. Ne bomo se tedaj po zimi dolgočasili, četudi smo aleč od železnice in živimo v vznožju visokih gora. —

Javna ljudska knjižnica vsebuje tudi čez 600 knjig, katere si ljudje radi izposojajo, posebno šoli odrastla mladina. Knjižnica je v čitalnici in si lahko vsakdo izposojuje knjige pod ugodnimi pogoji.

Iz Trbovelj. Na vseh svetnikov dan so nastopili naši pevci „Pevskega in tamburaškega društva „Zvon“ na pokopališču in so zapeli dve krasni žalostinki in sicer „Usliši nas“ in „Tugospev“. Razočarani smo bili nad lepo ubranim petjem in čilimi glasovi. Pevci so večinoma sami rudarji, okrog 30 fantov, kar je tem večja zasluga pevovodje, g. učitelja Molla. Začudenjem smo se popraševali, kako je mogoče v tej kratki dobi tako lepo napredovati in to z materijalom, ki je razun malih izjem popolnoma nevesč sekiric. Treba je tako od strani gosp. pevovodje kakor od pevcev vztrajnosti in pridnosti. Trud pa, ki ga ima pevovodja Moll, se sploh ne da poplačati. Tako delo izvršuje le narodno požrtvovalen človek, čegar požrtvovalnost se ne da preceniti. Čudno se nam pa zdi, da ne pristopi k društvu trboveljska slovenska inteligenca, v prvi vrsti več učiteljev. Fantje bodo dobili v prvi vrsti več veselja do petja in v drugi vrsti dober vzgled blagodejno vpliva na izobrazbo in omiko mladega naraščaja. Kar vas je mlajše inteligenca, bi se morali vzgledovati nad starejšimi Trbovci, kateri so hodili pred več leti v najhujšem mrazu ozir. vremenu v pol ure oddaljene Vode k nemškemu „Sängerbundu“ prepevat. Seveda za slovensko stvar ne bode nikdar toliko navdušenja, kot za nemško. Žalostna nam majka!

Slovenska trboveljska inteligenca, če imaš še količkaj iskric v sebi za dobro stvar in napredek narodnih Trbovelj, vsa brez izjeme k „Pevskemu društvu“, ker v združenju je moč. Na svidenje!

Loka pri Zidanem mostu. Občina Loka je zgubila svojega najboljšega moža — g. Vinka Fona. Loška graščina, katere oskrbnik je bil, je bila prodana, in zdaj tudi njemu ni dalo več miru. Zapustil nas je, poslovil se je od nas, in mi žalujemo za njim, ker le predobro vemo, da takega moža ne dobimo več.

Bil je obče spoštovani človekoljub in vrl rodoljub, pa tudi mož jeklenega značaja. Da mu je bil vedno le dobrobit občine pred očmi, je občeznana stvar. Kako priljubljen je bil, je dokaz to, da je bil načelnik tukajšnje kmečke posojilnice, občinski svetovalec, podnačelnik krajnega šolskega sveta, ter odbornik cerkvene družbe. — Imejtelj je pa tudi kolajne 25 letnega zvestega, požrtvovalnega službovanja pri Loški požarni brambi.

Da ni bil samo doma vzorni gospodar ampak tudi kot grajščinski oskrbnik, priča dejstvo, da mu je prejšnji grajščak g. Jože Lukmann v svoje priznanje podaril dvetisoč kron ter še pristavil, da če bode kedaj v sili, takemu možu so njegova vrata zmiraj na stečaj odprta.

Vinko Fon pa je bil tudi velik prijatelj in dobrotnik ubogih. Vsak, kdor ga je le prosil, bodisi v denarnih ali drugih zadevah, je bil gotovo uslišan; vsakemu je znal pomagati, pa makar bilo samo z dobrim svetom.

Pa mislite, da je bil ta človekoljub in rodoljub brez sovražnikov? Kaj še! Ni ga menda pod solncem človeka, pa bodi še tako popolen, da bi jih ne imel. Imel jih je tudi naš Vinko. Pa zakaj? Vsled zavisti in pa zato, ker je bil mož na svojem mestu, neomahljiv značaj, kateri si je upal v pravem času tudi usta odpreti, kateri si je upal javno očitne laži pobijati in zato, ker je ljubil resnico, hčerko božjo.

To so vzroki, da vsakomur naš Vinko ni bil po volji. Mi pa pravimo: Blagor vsakomur, kateri ima samo radičega sovražnika, kajti on bode gotovo videl nebeško kraljestvo.

Predragi Vinko! Srčna ti hvala za vse, kar si dobrega storil za nas, poplačati ti tvojih dobrot ne moremo; bile so prevelike in bilo jih je

preveč. Vedi pa, da znamo ceniti zasluge tvoje. Pogrešali te bomo pri vsaki priliki, pa kaj, pogrešamo te, Vinko, že zdaj preveč!

Iz ormoške okolice. Znano je, da ormoški gostilničarji, kateri so najhujši sovražniki Slovencev (Bauer, Sallegg [Zalek!!] in še nekateri drugi) živijo le od slovenske okolice. Vidijo kaj radi slovenske kmete pri svojih okroglih mizah, seveda le tedaj, ako jim prinašajo denar za njihovo drago vino. Drugače je pa, ko se obrne naš kmet v jeseni do njih, da bi kupili od njega novo vino. Kratkotomalo reče, da je že kupil, čeravno še ni niti enega litra mošta spravil v svojo klet (Bauer). Kupi ga rajši na Hrvatskem ali kje drugod, samo pri našem okoliškem kmetu, svojem rednem gostu ne, čeravno mu ga ponuja liter po 40 ali celo 36 vinarjev.

Dragi kmetje rojaki, ki toliko in toliko stotakov znosite med letom nemškimi gostilničarjem, sedaj morate izpredvideti, da Vas ti le tedaj marajo, ko jim prinašate denar, a drugače imajo za Vas le bič in palice. Spomnite se Ptujja, Ljubljane, Celja in Maribora in gotovo se boste ravnali po geslu „Svoji k svojim“.

Kaj torej preostaja našemu slovenskemu kmetu? Nič drugega, kakor trdna narodno gospodarska organizacija, da se dosledno ogiblje njemu nasprotnih obrtnikov.

Mislím, da se mi ne bo od gotove strani šteló v zlo, če se dotaknem na tem mestu tudi kletarskega društva v Ormožu. Ali bi ne moglo to društvo raztegniti svojega delokroga tudi na nezadružnike in skušalo si pridobiti češki trg, kjer bi našlo dovolj odjemalcev? Tudi nekatere druge nedostatke bi trebalo odpraviti. —e—

Obrtni vestnik.

II. mednarodni kongres srednjih stanov in obrtništvo.

Nedavno temu se je vršil na Dunaju II. mednarodni kongres srednjih stanov, ki se je posvetoval tudi o sredstvih za pospeševanje obrti. Nastavil je sledeče zahteve:

1. II. mednarodni kongres srednjih stanov smatra za potrebno, da se odstranijo nedostatki v maloobrtniških kreditnih in plačilnih razmerah, posebej pomanjkanje kredita in izrabljanje v izposojevanju, v prvi vrsti potom zadržne samopomoči, v potrebi pa tudi z državnimi odredbami in zakonskimi določbami.

2. Da se to doseže, predlaga kongres sledeča sredstva: 1. pospeševanje trgovske izobrazbe rokodelca; 2. ustanovitev in pospeševanje splošno koristnih rabatnih hranilnic; 3. reforma že obstoječe kreditne zadruge, odstranitev mogočih nedostatkov in izrodov njenih, ustanovitev novih obrtniških kreditnih zavodov; 4. ustanovitev in pomnožitev skupnih gospodarskih podjetij obrtnikov (strojnih, surovinskih, skladiščnih itd. zadrug); 5. ustanovitev denarnih zavodov, upravljanjih od javnih korporacij, za gospodarski nižje stoječa okrožja; 6. ustanovitev osrednjega urada za poučevalno in nadzorovalno delo na polju kreditnih zadev; 7. pridobitev hranilnic in podobnih zavodov za večjo gojitev maloobrtniškega kredita; 8. spremenitev nerednih podpor v sili v organizirane kreditne naprave; 9. razpolaganje z javnimi denarnimi sredstvi v obliki osrednjega zavoda.

3. Kongres priporoča nadalje vladam in prizadetim v proučevanje vprašanja, ali in v katerih slučajih bi se mogel maloobrtniški kredit uspešno pospeševati z eskotiranjem odprtih knjižnih terjatev itd., nadalje s postavno ureditvijo obrtniških kondicijskih kartelov.

Zveza narodnih društev.

Izvanredni občni zbor slov. delavskega podporega društva v Celju se vrši dne 28. novembra ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih (Graben 7). Dnevni red: 1. Sprememba pravil; 2. Slučajnosti. Važno je, da je udeležba članov polnoštevilna.

Celjski odsek „Prosvete“ namerava še tekom tega tečaja ustanoviti v celjski okolici, v prvi vrsti v narodno izpostavljenih krajih, nekaj ljudskih knjižnic. Ker pa nam primanjkuje knjig in gmočnih sredstev, se obračamo tem potom na širšo slovensko javnost, da bi nam priskočila na pomoč z denarnimi prispevki in knjigami, ki so primerne za prosto ljudstvo ter tako podpirala nesebično stremljenje in kulturno narodno delo mladine. Imena darovalcev se objavijo v našem časopisu. Vsi prispevki se naj blagovolijo pošiljati na naslov: Alojzij Trstenjak, stud. iur. Celje.

Kmetijska podružnica v Žalcu vabi vsled sejinega sklepa od dne 9. nov. 1908. vse udeležence nakupu umetnega gnoja. Priporoča se nakup kalijeve soli in Tomasove žlindre za travnike. Vsak naročnik naj podpisano ustmeno ali pismeno naznani, koliko in kako vrsto umetnega gnoja želi dobiti. Vložiti je treba za vsak naročeni metriski stot metnega gnoja 1 K are.

Ernet Slanc, nadučit. v Petrovčah, tajnik.

Društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah ima v nedeljo, dne 22. t. m., ob 3. uri popoldne v gostilni pri Steinerju svoj letni občni zbor. Na dnevnem redu je med drugim poročilo o delovanju društva in volitev novega odbora. — Poučni govor o najvažnejših in času primernih kmetijskih zadevah bo imel društveni častni član g. nadučitelj Petriček iz Žalca in tukajšnji veleposestnik g. Mihalj Jost. — Za lepó petje in drugo zabavo kakor tudi za dobro postrežbo je skrbjeno. K obilni udeležbi vljadno vabi društveni odbor.

Dr. Vošnjakova ljudska knjižnica v Slov. Bistrici. (II. izkaz prispevkov.) Notar Ant. Šlamberger 25 K. Iv. Grobelšek, Dom. Paskalo, dr. B. Vošnjak, posojilnica v Makolah, po 10 K, dr. A. Lemež, F. Boh, po 5 K, Mila Schreinerjeva 4 K, Al. Cilenšek, Ot. Feigelova, P. Gregorc, P. Kamšek, Mici Šuceva, I. Špes, A. Pinter, I. Varzax, Ig. Založnik, po 2 K, Jož. Cvahte, Golob, R. Ilvošek, A. Špan, M. Schwarz, L. Schnuderl, Pav. Zafošnik po 1 K, T. Cvahte 50 vin. Knjige so darovali: M. Bohakova, Ot. Feigelova, Lj. Schreinerjeva, F. Čeh, I. Grobelšek, P. Gregorc, dr. Lukman, A. Novak, dr. Jože Vošnjak, M. Vršič, Ig. Založnik in Prosveta. Iskrena hvala! Živeli nasledniki!

Kmetijsko bralno društvo v Rogoznici pri Ptujju priredi v nedeljo dne 22. t. m. ob pol 4. uri popoldan v prostorih „Narodnega doma“ v Ptujju veselico z sporedom: 1. Gledališka igra „Aretiran snubač“ burka v enem dejanju. Tamburaški zbor svira: 1. „Savski valovi“, valček. D. Hruza. 2. „San“. Glasbena slika V. G. Brož. 3. „Kroz vatra“, brzopolka. A. Jirka. V spodnjih prostorih prosta zabava s tamburanjem, šaljivo pošto itd.

Vstopnina za osebo sedeži 1. vrsta 1 K, 2. vrsta 70 v., 3. vrsta 50 v., stojišča 30 v. K obilni udeležbi vljadno vabi odbor.

Na občnem zboru akad. tehn. društva „Triglav“ v Gradcu dne 4. t. m. se je izvolil sledeči odbor: Predsednik tov. tehn. Zupančič Fran, podpreds. med. Hrvat Anton, tajnik med. Kolterer Fran, blagajnik med. Vrečko Vladimir, gospodar iur. Košan Janko, knjižničar iur. Schmidinger Miroslav, odb. nam. med. Ogorevc Martin, revizorja: iur. Šmid Konrad in iur. Pirkmajer Otmar.

Na zadnjem občnem zboru akad. tehn. društva „Tabor“ v Gradcu dne 14. t. m. se je na nujno zahtevo izvolil: predsednik: tehn. Vek. Hrvat, podpredsednik: iur. Fran Hojnik, blag. fil. Ljudevit Mlakar, namestnik: med. Stanko de Gloria, tajnik Franc Šorn.

Za božična in novoletna voščila je naročila Družba sv. Cirila in Metoda najnovejše vrste razglednice, ki se odlikujejo po svoji umetniški dovršenosti in tudi po prav bogati izbiri. Povdarjamo, da bomo mogli postreči naročnikom z več kakor 100 vrstami, Narodne trgovce, zlasti one po deželi opozarjamo na to našo zbirko razglednic. Mesto, da jih naročite pri drugih firmah, naročite jih pri naši družbi. S tem podpirate družbo in zadovoljite tudi odjemalce. Naša zbirka božičnih in novoletnih razglednic bo, to povdarjamo še enkrat, tako bogata, da se ne dobi niti v večjih prodajalnah tako bogate.

Parkelj in Miklavž! Pozor trgovci! Družba sv. Cirila in Metoda dobi ta teden razglednice sv. Miklavža. Vse rodoljube, zlasti pa naše narodne tvrdke opozarjamo na te razglednice. Naročila prejema družbina pisarna.

Gospodarski paberki.

Zakaj peša detelja?

Pogosto se je že opazovalo, da nazadnjejo pridelki od leta do leta, na takšnih poljih, katera so se smatrala kot dobra in kjer je detelja vedno dobro uspevala. Mlada detelja se kaže v prvem letu sicer še prav dobra in lepa, vendar pa še popušča v spomladi in v teku poletja, ter obeta slab pridelek. Res je, da so v mnogih slučajih krivi neuspevanju detelje živalski ali rastlinski škodljivci. Ako se pa pokaže vkljub ugodnim razmeram nazadovanje detelje šele v drugem letu, dočim je v prvem letu dobro uspevala, se lahko trdi s polno gotovostjo, da je krivo temu pomanjkanje hranilnih snovi v notranjih plasteh in nadalje, ker je bila detelja že prepegosto na istem polju. Če detelja v prvem letu dobro uspeva, je to dokaz, da je našla v zgornjih plasteh za svoje uspevanje zadosti hranilnih snovi. Ker pa ima detelja globoke korenine, katere prodrejo v drugem letu šele v globokejšje plasti, komaj globlje nego pride z navadnim oranjem hlevski gnoj, je jasno, da ne najde tam hrane. Zgornje plasti se preveč mučijo, če stoji detelja dolgo na istem prostoru in tudi spodaj ne najdejo rastline zadosti hrane, torej ni mogoče, da bi bili pridelki veliki.

Odpomagati temu je le mogoče, če deteljo v daljših obrokih zopet tam posejamo in jej dajamo obilo hranilnih snovi z umetnimi gnojili. Zato je treba najprej orati, da se zemlja zrahlja in da dospe kajnit in Tomasova žlindra tudi v globokejšje plasti.

Najbolje je gnojiti detelji že prejšnji rastlini, v katero se potem poseje detelja in sicer se priporoča 500—600 kg kajnita in ravno toliko Tomasove žlindre. Gnojenje s kajnitom opustiti in gnojiti samo s Tomasovo žlindro bi bila ravno pri detelji velika napaka, ker posebno ta zahteva veliko kalija. Če gnojila prodrejo globoko v zemljo, se je cilj gotovo dosegel in mladi detelji ne bo manjkalo hranilnih snovi tudi v naslednjih letih. Ta izkušnja se je napravila v takih krajih, kjer je detelja vsled neprestanega gnojenja s hlevskim gnojem popolnoma opešala. M.

Razne novosti.

Glave Evropejcev za naročnino. V francoski koloniji Candernagor v Indiji izhajajoči časopis „Jugantar“ pozivlja Bengale, naj pokončajo Evropejce ter izjavlja, da od svojih naročnikov ne zahteva druge naročnine, kakor da mu vsak pošlje glavo Evropejca.

Odlikovanja 2. decembra t. l. Povodom 60-letnice cesarjevega vladanja bo dne 2. decembra t. l. v Avstro-Ogrski odlikovanih nad 4000 oseb.

Boj med kmeti in orožniki. V Sakertu pri Aradu je prišlo povodom cerkvene slavnosti do spopada med kmeti in orožniki. Orožniki so izstrelili proti kmetom 6 salv ter so 4 kmete usmrtili, 10 smrtno ranili, dočim je lahko ranjenih nad 70.

Milijonsko poneverjenje pri ruski vojni mornarici. Velikansko poneverjenje se je odkrilo v Nevski ladjedelnici. Vojno ministerstvo je odpustilo iz službe brez pokojnine 8 aktivnih admiralov in 172 mornaričnih častnikov.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Jub. šolarska kuhinja v Št. Lenartu v Slov. gor., ki se je ustanovila 15. t. m., se otvori 2. decembra t. l.

Denarni zavodi in šolski prijatelji so najuljudneje prošeni, naj blagovolijo to iz narodnih ozirov zelo potrebno podjetje po mogočnosti podpirati.

Darila sprejema šolsko vodstvo.

Loterijske številke.

Gradec, 14. novemb. 1908: 57, 78, 32, 22, 37.
Dunaj, „ „ „ 41, 79, 56, 90, 10.

Listnica uredništva.

Žetale: Danes nemogoče. Pride! Za danes le kratko omenjamo! — **Dramlje:** Prvo danes, drugo prihodnjic! „Laško“: Odgovorim v pismu! Zdravo! — **Žetale:** Pride sigurno! Hvala! Pričakoval sem od druge strani, pa žal se ni nihče spomnil!

Razpisana je

nadučiteljska služba

v Št. Janžu na Vinski gori. Tretji plačilni razred, dvorazredna šola. —

Prošnje je pošiljati do

30. novembra t. l.

na krajni šolski svet v Št. Janž na Vinski gori, pošta Velenje. 234 2-1

Zahvala

Dne 11. oktobra t. l. so mi pogorela hišna in gospodarska poslopja do tal; zavarovana sem bila pri ogrsko-francoski zavarovalni družbi „Franco-Hongroise“ zoper ogenj in mi je ta družba kmalu po požaru zavarovalnino neprikrajšano brez odloga izplačala, za kar ji tem potom izrekam javno najtoplejšo zahvalo.

Cirkuše pri Planini, 14. novembra 1908.

Marija Drobne.

Miha Jazbinšek Jožef Pinter

priči.

237 1

50 rudarjev

se sprejme takoj v velikem rudniku za svitli premog pri Gradcu. Dober zaslužek, rudniška stanovanja. Vpraša se pri: **inž. Mat. Železny v Celju (poštni predal 46).** 235 10-1

V Gotovljah h. št. 155 (p. Žalec) je napredaj lepa

nova hiša

z gospodarskim poslopjem in 1½ orala zemljišča. Pripravno za vsako obrt. — Izve se v Gotovljah št. 155 ali pa v uredništvu „Narodnega Lista“. 229 4-2

Lepo posestvo

v večjem mestu Spod. Štajerske, z dobro idočo gostilno, oštajališčem, lepimi hlevi, veliko ledenico in lepim vrtom se pod ugodnimi pogoji proda. — Kje? se poizve v upravnistvu tega lista. 236 6-1

Velike skrbi

moje soproge so odpravljene, odkar ima v rabi **JOHNOV-perilni stroj**, s katerim se pere sneženo belo, se ne trga perilo, prihrani kurjavo, čas in delo, torej tudi denar in sicer najmanj 75%.

Stroji se lahko ogledajo v trgovini z železnino **Merkur, P. Majdič, Celje**

215 ki pošilja cenike zastonj. 5-6

Adolf Brusik

čevljar v Celju, Gledališka ulica št. 9

izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah. 52-46

PREPRIČAJTE SE

da dobite najcenejše in najboljše blago samo pri trdki: 592 5

FRANTIŠEK MEJDR
Plazarna a stroj Usti n. Or. Hrtvala 10 (Ost. ko)

Barhenti, damasti, gradli, kanafasi, kretoni, ceširi itd., vse po najnižji ceni. Lastna tovarna. Zahtevajte povsod

Novo platno

z narodnim kolekom komad 23 m za 16 kron franko.

Josip Repič

mizarski mojster na POLZELI

priporoča cenj. občinstvu svoje izvrstne mizarske izdelke vsake vrste ter se priporoča za naročila. Išče tudi

mizarskih pomočnikov.

36 23/21

Najboljše peči

vseh vrst, tudi za kurjavo z žaganjem. **štedilnike, slamoreznice** izborna delujoče in sploh vse železninsko blago po najnižjih cenah priporoča

trgovina z železnino „**MERKUR**“
P. Majdič, Celje.

Zaloga najboljših in zajamčenih umetnih gnojil po tovarniških cenah. 637 5-2

Edino pristen je le Thierryjev balzam z zeleno nuno

Thierryjevo centifolij-mazilo. Najmanjša pošiljatva 2 dozi K 3'60. Sklad. prosto. Povesod priznana kot najboljša domača sredstva zoper želodčne bolečine, zgago (gorečico), krče, kašelj, zasliženje, vnetja, poškodbe, rane itd. Naslovite naročilo ali denarno pošiljatev na **A. THIERRY**, lekarna k angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu. Zaloge skoro v vseh lekarnah. 107 33-31

Vinske drože

kupuje

žganjarna **ROBERT DIEHL**

Celje, Graška cesta št. 43. 231 3-2

POZOR! POZOR!

Temeljno kredo

(Grundkreide)

belo, priznano najboljše kakovosti, dvakrat precejeno (šlemeno) in brez peska, priporoča trgovcem, slikarjem in pozlatarjem

Franc Klavžar,

posesnik v Petrovčah, h. št. 67 pri Celju.

Prodaja se meterski stot po 4 K. — Ako se je naroči večjo množino tudi ceneje.

! Čevlji !

Priporočam svojo zalogo vsakovrstnega obuvala za moške, ženske in otroke; tudi turistovske čevlje po goiserskem načinu; domače in tovarniško delo po vsakovrstni ceni. — Vse se dobi in kupi pri

Ivan Berna

Gospodka ulica šte. 6 v Celju.

Slovenski trgovci naročajte
Slovenske gospodinje kupujte

pralno milo

Ivana Pfeiferja iz Spodnje Hudinje pri Celju.

Izvrstno blago.

Nizka cena.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivga, puljenega 2 K, bolj-
šega 2 K 40 h; polbelega 2 K
80 h; belega 4 K; belega, puha-
stega 5 K 10 h; 1 kg velefinega,
snežnobelega, puljenega 6 K 40 h;
8 K; 1 kg puha, sivga 6 K; 7 K;
belega, finega 10 K; najfinjši
drni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nan-
kinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglav-
nikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim,
sivim, jako stanovitnim puhastim postelnim perjem 16 K;
napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K,
14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje
po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti
nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar.

S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Šumava, Češko.

Cenovnik zastoj in franko. 183 15-11

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi
potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in
7 52-47 igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni in
barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane
s eno ali dvema kolo-
nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učitelj-
stvo, župnijske urade, okrajne zastope, učiteljske
zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike,
notarje in privatnike.

Častna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatte vreče vseh velikosti po origi-
nalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami
od najprostejše do najfinejše.

Albumi za slike, dopisnice in
poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine
so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznano dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

Darujte za Narodni sklad!

POSLANO

Ni res, da so meni Nemci trgovino tako zbili, da
ne morem prodajati, res je pa, da so mi popol-
noma pobili 3 table z napisi in okna na stanovanju,
kar pa prometa popolnoma nič ne ovira. Ker so
moji napisi sedaj slabo čitljivi, prosim da se na-
tanko pazi na trgovino z razbitimi tablami na voglu
Graške in Rotovške ulice, ker to je prava slo-
venska trgovina, kjer se vse blago prav solidno
in pošteno prodaja. Vzorce pošljem proti vrnitvi
na vse strani franko in zastoj.

R. STERMECKI V CELJU

Trgovska hiša z manufakturnim blagom
na debelo in drobno.

Drsalice, sanske zvončke

in razne zimske predmete dobite po nizki ceni

v trgovini „MERKUR“, P. Majdič, Celje.

638 5-2

Za neveste in ženine poročni
prstani in druga ženitovanska darila

Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velikanska zaloga ur, prstanov, uha-
nov, verižic i. t. d.
Velika izber očal ter optičnih predmetov.

Velika delavnica za vsakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem.
Naročite cenike katere razpošiljam zastoj
in poštne preste.

Točna postrežba! Nizke cene!
665 11-6

C. kr. pošne hranilnice
račun 54.366; telefon št. 48.
Pisarna se nahaja v Celju,
Rotovške ul. št. 12, I. nadstr.

„LASTNI DOM“

registr. kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo
≡ V GABERJU PRI CELJU. ≡

Uradni dan je vsako sredo
in soboto od 8. do 12. ure
dopolodne. Pojasnila se dobe
vsak dan pri udih načelstva
in pri združnem tajniku
J. Bovha v Celju.

Ta zadruga izvršuje poleg stavbenih tudi druga kreditna opravila, kakor vsaka hranilnica in posojilnica.
Sprejema hranilne vloge od vsakogar, naj je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na vložne knjižice, daje posojila,
prevzema terjatve, pomaga kupovati hiše, zemljišča itd. — Hranilne vloge obrestuje

po 5%

od dneva vložitve do dneva vzdiga ter plačuje rentni davek za vlagatelja sama.

Pri zadruzi „Lastni dom“ se dobe hišni nabiralniki. Kdor želi tak hišni nabiralnik, vložiti mora temeljno hranilno
vlogo vsaj 5 K, na kar se mu izroči hišni nabiralnik brezplačno za uporabo.

Zadruga „Lastni dom“ ima v Gaberju tik Celja na razpolago 28 lepih stavbenih prostorov, ki merijo skupaj
2 ha 22 a 4 m²; na teh stavi biše združnikom, ki se za to oglašijo in vplačajo v gotovini vsaj 10% vrednosti zem-
ljišča in projektirane stavbe.

185 17-11